

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Явор Светозаров Конов, д-р, д.н.,

(месторабота: департамент Музика, НБУ,

професор по полифония,

професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”)

на дисертацията за придобиване

на образователната и научна степен доктор

(проф. направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата,

Докторска програма „Културология“

(Валидиране на знания и умения в областта на културата),

катедра „История и теория на културата“

към Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

на ИЛИЯНА МАРИНОВА ЧОЕВСКА

на тема

„ФЕСТИВАЛИ НА „ТЕЖКАТА” МУЗИКА В БЪЛГАРИЯ.

ВАЛИДИРАНЕ НА ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ ЗА ТЯХНОТО

ОРГАНИЗИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ”

Научен ръководител: проф. д.н. Иван КАБАКОВ

2021

Биографични данни за докторантката

Според предоставената ми автобиография, **магистър Илияна Маринова Чоевска** е родена през 1991. Българка е, живее в София. Има близо 10-годишни социални умения и компетенции, в частност като сайт администратор,

Ползва английски и немски език (на нива съответно B2 и B1).

Нямам данни за началното и средно образование на докторантката И. Чоевска. През **2014** става **бакалавър по културология** във Философския

факултет на СУ, защитавайки дипломна работа на тема „**Метъл до последен дъх**”. **Всекидневие и ценностни нагласи на българската метъл фен-общност**“. През **2016** пак там става и **магистър** по „Мениджмънт и социализация на културното наследство“, с дипломна работа на тема „**Възможности за диверсификация на фестивалния и културен туризъм по примерна дестинация Каварна**“. От **2017** досега – пак там – работи върху дисертацията си, по която пиша становище. Темата ѝ „Фестивали на „тежката” музика в България. Валидиране на знания и умения за тяхното организиране и реализация“ показва **приемствеността в поетапното лично, образователно и професионално развитие** на магистър Илиана Чоевска: „**Метъл**“-музика – фестивали – култура, социализация и мениджмънт, в това число и като туризъм.

Описаният трудов стаж на докторантката е в областта на търговията на едро и дребно, вътрешна и външна, мениджмънт, реклама и пр.

Предоставената ми за рецензиране **дисертация** е разположена на **376 страници**, в обем с около 1/4 по-голям от този по **БДС** (по който би била към **500** страници), на близо 140 от които са представени много голям брой онагледяващи таблици, както и диаграми.

Дисертацията е структурирана така: **Увод, 3 глави** (към всяка от които има изводи), **Заклучение и Библиография (203** библиографски описания на научни публикации на **български и английски език – 30 монографии и научни статии**, от които 8 на латиница и останалите на кирилица; политически и юридически текстове – 25, от които 2 на латиница; 148 публикации в периодичен печат, достъпни интернет, на кирилица и някои на латиница; 115 фейсбук страници и интернет достъпни плакати на коментиранияте в дисертацията фестивали). Следват **9 приложения** (1. Таблици: за видове фестивали за тежка музика в България – разположени на цели , за световно известни фестивали, в голям брой страни; 2. Анкетни карти и онагледяващи резултатите от тях диаграми, както и отговори по други анкети; 3. Интервюта, 4. Модели на екипи; 5. Определения и проучвания на фестивали; 6. Определения за: формално, неформално и самостоятелно учене; 7. Учене през цял живот; 8.

Валидиране на знания и умения; 9. Статистически данни по темата; всичките приложения общо върху впечатляващите 134 страници).

Главите на дисертацията се следните:

I глава – „Тежка” музика & фестивали – основни понятия. I.1. „Тежка музика. I.1.1. Защо се използва понятието „тежка музика“? I.1.2. Културата на „тежката музика“: произход, статут и актуално състояние. I.1.3. Зараждане и развитие на културата на „тежката музика в България и характеристики на общността обединена от нея. I.1.4. Навлизане на интернет и промените в „консумацията“ на „тежка“ музика. I.2. Понятието „фестивал“: определение, проучвания и видове. I.3. Изводи.

II глава – Фестивалите за „тежка” музика у нас: основни характеристики и организация. II.1. Видове събития за „тежка“ музика в България: кои фестивали попадат в изследователската област? II.1.1. Празници на града/събори трансформирани във фестивали. II.1.2. Мото фестивали. II.1.3. Бир фестове. II.1.4. Конкурси представени като фестивали. II.1.5. Профилирани фестивали. II.1.6. Прекратени фестивали с добри възможности. II.1.7. Фестивали, доближаващи се до европейските събития за „тежка“ музика. II.1.8. Световни фестивали за „тежка“ музика. II.2. Организиране на фестивали: кой и с какви знания и умения организира фестивали; етапи на организация. II.2.1. Кой и с какви знания и умения организира фестивали? II.2.2. Етапи на организация. II.3. Случаят „Каварна“: подробно проучване и анализ на най-успешния фестивал за „тежка“ музика у нас. II.4. Графити фестивалите: прилики, разлики и заимстване на добри практики. II.5. Силни и слаби страни на фестивалите и препоръки за тяхното развитие. II.5.1. Отношения с публиката. II.5.2. Отношения с общините. II.5.3. Препоръки за подобряване на устойчивостта на фестивалите II.6. Изводи.

III глава – Валидиране на знания и умения необходими за организирането на фестивали за „тежка” музика в България. III.1. Формално, неформално и самостоятелно учене: основни понятия. III.2. Образование за възрастни и професионално образование: основни специфики. III.3. Валидиране на знания, умения и компетентности, придобити извън

формалното образование. III.3.1. Същност на валидирането. III.3.2. Процедура по валидиране: специфики, етапи и заинтересовани страни. III.4. Възможности за валидиране на знанията и уменията за организиране на фестивали за „тежка“ музика. III.5. Модел за организиране на фестивали в България. III.6. Изводи.

Прочетох изцяло и внимателно първо автореферата, после и **дисертацията**. Именно в тази последователност – автореферата за първо запознаване (вкратце –именно по предложения от докторантката вариант) и после вече, „надстроечно“ текста на дисертационното изследването в пълнота. Впечатли ме **добрата структурираност** (до педантичност) на конструкцията на текста. Което означава **и**, преди това: **замисъл** (до идеята за тази дисертация докторантката достига по пътя на многогодишен свой личностен и научен интерес, в хода и на специализирането си и образователното си изграждане и надграждане като бакалавър и магистър – нещо, което видях при запознаването с автобиографията ѝ и отбелязах писмено и по-горе), **дефиниране на тема** (**актуална**), определяне на **целта** на дисертацията, **обект** на изследването (събития, свързани с „тежката“ музика), **предмет** на изследването („валидирането на знания и умения за организиране на специфични музикални фестивали в България, с оглед подобряване на устойчивостта им“, в паралел и със множество задгранични подобни фестивали), **научната хипотеза** (**неустойчивостта на фестивалите в България за „тежка музика“**), определяне на съответните **задачи** за постигане в изследването (и понятийно-теоретически, и практически), съответно на тях – и на **методологията** на провеждането му, оттам и на конкретните **методи** (количествени и качествени, анкетно-аналитични, интервюта, наблюдения и др.) за постигането на задачите.

В дисертацията са **представени и коментирани** и **данни и виждания** за въпросите на различните видове **образование**, у нас и другаде по света. За „**валидирането на знания**“ (признаването им, в съответния професионално-квалификационен аспект на компетентности и умения, Я.К.) от формално и неформално образование и самостоятелно учене (образователната триада) – инструменти и методи, институции, процедури, етапи, контрол и финансиране, и в частност за **организиране** на такива **фестивали** (докторантката твърде

подробно представя и коментира и немалкия брой съответни **бакалавърски и магистърски** програми във ВУ-ща в **България**, респ. **специализирани курсове**, упоменава и подобни в **чужбина** и **трудностите** по **признаването** у нас на компетентностите по тях), и пр. и пр. **интересни и актуални теми**. И в частност вече по темата: за **фестивалния директор и събитийния мениджър**, за **музикалния селекционер**, за **програмния координатор**, за специалистите по **маркетинг, реклама и PR, графичния дизайнер** (и за творческите му способности, без които не става!), за **секретарите** – и съвсем не на последно място, макар и накрая в изложението, за **счетоводителя и юрисконсулта**, за **работата с общините** и други **организации**, за членството в тях, за работа с **медията**, за осигуряване на подходящ и съответен **контрол** на процесите по **организацията и провеждането** на фестивалите, и пр. При големия брой коментирани фестивали и събития в България и в чужбина, **основен предмет на наблюдение и анализ е фестивалът за рок и метъл музика в Каварна**, „Каварна рок фест“ (2006-16). За **справянето с непредвидени ситуации**, като Ковид19-пандемията!

Ограниченият обем, предвиден за становище, **не ми позволява да навляза в повече подробности**. Съгласен съм с достигнатите от докторантката **изводи**, подкрепящи и първоначалната научна хипотеза на изследването (за неустойчивостта на този вид фестивали и предложенията, направени за повишаване на устойчивостта им).

Авторефератът отразява в достатъчна степен дисертацията, структурно и по същество. И той си има цитирана литература, от 22 описания. Посочени са и **2-те публикации на докторантката във връзка с дисертацията**: 1.) Чоевска, И. Графити фестивалите в София. В: Графитите в София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2019, стр. 65-76. 2.) Чоевска, И. Фестивалите за „тежка“ музика между почитателите и местната общност: случаят „Каварна“. В: Сп. Българска Етнология (съст. Колева, Д., Троева, Е.), год. XLIV 2018, кн.3, тема на броя „Новата празничност“, стр. 346-361.

В РЕЗЮМЕ: докторантката точно е формулирала целите и задачите на изследването си. Избраните методи на изследване отговарят на поставените цели и задачи на дисертационния труд. Познава в достатъчна степен състоянието на проблематиката. Коректно са направени цитиранията на авторите. Личното участие на докторантката в изследването е несъмнено. Публикациите по дисертационния труд са го направили публично достойние в достатъчна степен. Съгласявам се като цяло и с посочените от докторантката приноси на дисертационния ѝ труд – и подчертавам мащаба на това първо цялостно изследване в направлението.

Поздравления към научния ръководител на докторантката, проф. д.н. Иван КАБАКОВ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на изложеното, аз съм ЗА присъждането на образователната и научна степен Доктор на ИЛИЯНА МАРИНОВА ЧОЕВСКА, въз основа на дисертацията ѝ на тема „ФЕСТИВАЛИ НА „ТЕЖКАТА” МУЗИКА В БЪЛГАРИЯ. ВАЛИДИРАНЕ НА ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ ЗА ТЯХНОТО ОРГАНИЗИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ“.

(Явор Конов, д-р, д.н., професор,
Департамент Музика, НБУ)

София, 24 март 2021 година